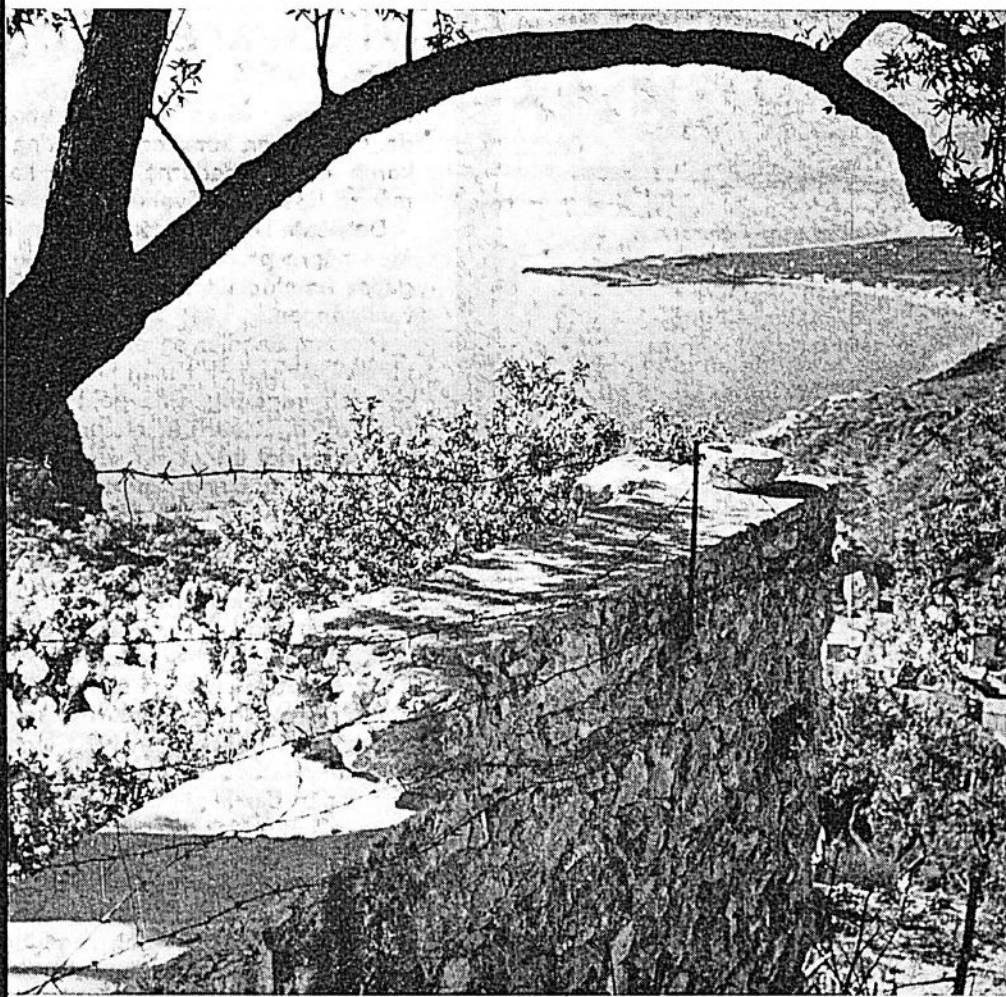

ny

värld i bild

TIDSKRIFT FÖR
MORALISK
UPPRUSTNING

NR 5 1976

MEDELHAVET—

bro mellan människor med tro

TIDSKRIFT FÖR
MORALISK UPPRUSTNING

Utkommer en gång i månaden

Utgives av IDÉ och KULTUR
Sveavägen 34 6 tr
111 34 Stockholm
Tel 08/ 10 34 56

Nr 5 — 1976

I redaktionen
Finn Harald Wetterfors
Jan Franzon
Gunnar Wieselgren
Lennart Sjögren ansv utg

Nordiska medarbetare
Einar Engebretsen och
Eva Rllise Hanssen Norge
Keld Jørgensen Danmark

Foto Omslagsbilden och sid 5 —
ENIT Italienska Statens Turistbyrå

PRENUMERATIONSPRIS
per kalenderår (12 nummer)

Sverige kr 30 -
Postgiro 70 61 90 - 6

Finland mk 25 -
Postgiro 11 20 95 Helsingfors

Lösnummerpris kr 2 50 mk 2
Tryck Br Tengs Oslo

© NY VÄRLD I BILD

Viktigare än boxning

Redan under våren har vi bombarderats med valpropaganda. Offensiven kommer att hårdna under de närmaste veckorna och månaderna. Ingen kan undkomma. Men hur många låter sig påverkas?

De flesta kommer att rosta som de gjorde vid förra valet. Men några procent av väljarna är mindre partitrogna. Det gäller framför allt förstagångsväljarna, och de kan avgöra valutgången.

Rickard Sandler sa en gång att det är ett bra land där man vågar säga att man har en dålig regering. Att få kritisera sin regering, sina politiska motståndare och till och med sitt eget parti är ett privilegium i en värld där demokratin har det trångt.

Kritiken mot andra partier är högt utvecklad i Sverige. Självkritiken inom det egna partiet tycks överlag vara underutvecklad. I en valkampanj gäller det att tyda allt till det bästa hos andra partier.

Lyssnare i allmänhet vill kanske uppleva valdebatter ungefär som boxningsmatcher där favoriten ska helgardera sig själv och slå motståndaren knock out. Men i rikspolitiken gäller det dock viktigare och allvarigare saker än i boxningsringen. Det gäller vårt folks valfard och framtid. Och det gäller i högsta grad vårt lands plats och ansvar i en värld där fattigdomen, svalten och den ideologiska kraftmatningen blir avgörande också för vår framtid, långt mer än valets inbordeskrig om våra skatter och löner.

Inför ett val får vi höra mera om vad som skiljer en vad som förenar partierna. Men vilket block som en segrar och får regera har vi som väljare rätt att vanta att det i Sveriges blivande riksdag och regering frågas mera efter vad som är rätt än vem som har rätt.

Skall vår demokrati kunna bevaras måste politikerna lyssna inte bara till de egna partivännerna utan också till varandra över parti- och nationsgränser — och framför allt till den stilla rosten i sitt eget inre.

N G E

Omslagsbilden

Medelhavet vid Messina

Inom ramen för sommarens världskonferens för moralisk upprustning i Caux i Schweiz 10 juli — 2 september hålls 2—10 augusti en särskild session för landerna kring Medelhavet. Initiativet har tagits av ett 60-tal fransman och de tar i sin inbjudan upp ett ovanligt och utmanande tema: gudstron som en försonande och enande faktor för att överbrygga motsättningarna och bygga en broderlig gemenskap mellan folken kring Medelhavet.

□ Medelhavsområdet har sedan artusen haft en central plats i Europas och världens historia. Och just nu verkar det som om den ideologiska kraftmatningen i världen återigen på ett dramatiskt och kanske avgorande sätt koncentreras kring Medelhavet. Vi har på sistone med oro och spänning följt den politiska handelseutvecklingen på Iberiska halvön — i Portugal och Spanien — i Italien och först och sist i Mellanöstern där israeler, araber och kristna är invecklade i konflikter som när som helst kan utvidgas till ett världskrig.

Djarvt, utmanande

Det kan onekligen förefalla djarvt och utmanande att mot en sådan bakgrund ställa fram gudstron som en försonande och

MEDELHAVET — BRO MELLAN MÄNNISKOR MED TRO

fredsskapande faktor. Hur har inbjudarna till Medelhavskonferensen i Caux motiverat detta?

Gemensam namnare

I en artikel om konferensen i vår franskspråkiga kollega *Tribune de Caux* påpekar Philippe Lasserre att de tre stora religioner, som präglat den västerländska historien, har sin gemensamma namnare i monoteismen, tron på en enda Gud.

Kristendomen utgick från Jerusalem och fördes över Medelhavet och till Rom av en av de markligaste representanterna för den judisk-kristna kulturen — Paulus från Tarsus.

Islam utbreddes sig några århundraden senare som en loppeld kring Medelhavet och trots sekellånga krig och konflikter medförde denna religion en ut-

omordentlig befruktning av kulturerna. Också vikingarna trängde sig förbi Gibraltar till denna del av världen. I öster mynnade karavanvägarna från Orienten och där etablerades en första gemenskap mellan öst och väst. Efter genombrytningen av Suezkanalen blev Medelhavet en av världens viktigaste genomfartsvägar.

Kulturernas väggar

Artikelförfattaren citerar en historiker som betecknat Medelhavsområdet som en vägg för de äldsta kulturerna: Kretensare, fenicier, egypter, greker färdades över havet, besjong det och byggde kring stranderna monument av överträffad skönhet. Medelhavet bevitnade

Forts. nästa sida

Roms världsherravalde, overtaget av Bysans Så foljde kors-tagen och raden av invasioner Inget hav har varit mera harjat av pirater Från medeltiden in-till vara dagar har europeiska nationer varit invecklade i våld-samma strider i Medelhavsom-radet samtidigt som konfronta-tionen mellan Vasterlandet och Islam aldrig kommit till något verkligt avgorande «Det ar kring Medelhavet och ingen an-nanstans som vårt ode kommer att avgoras», menar den cite-rade historikern, Georges Blond

Sarskild kallelse

Vi ar, ar 1976, medvetna om, skriver Philippe Lasserre, att Medelhavet, «havet mitt i var-len», trots sitt namn inte ar he-la världens centrum Vi får inte glomma «Mittens rike» och de andra kontinenternas kulturer och religioner, lika rika och mångskiftande och lika maktiga som de som utgatt från Medel-havsområdet Men det ar inte desto mindre sant att medel-havsfolken har en sarskild kallelse och alltid kommer att vara i hjartpunkten for det som sker i världshistorien

Ett upprort hav

I samma nummer av *Tribune de Caux* gor Michel Sentis nå-gra reflektioner om den aktuella politiska situationen i landerna kring Medelhavet och konstaterar att också andra nationer, i Europa, Asien och Amerika for-soker «fa en fot på detta upp-rorda hav» Artikelforfattaren fortsätter

Liksom nojesseglarna har också de politiska navigatorer-na fatt erfara att Medelhavet ar forradiskt Från kav lugnt kan det på några ogonblick blasa upp till storm Ve dem som inte ar på sin vakt

Djupare realiteter

Under de politiska motsatt-ningarna på ytan finns det dock andra realiteter, framhåller Michel Sentis En viss solidaritet mellan medelhavs nationerna har kommit till synes vid miljokonferenserna I Barcelona befann man sig vid stranden av detta hav och utarbetade en «bla» plan for att hjälpa medelhavs-landerna att konservera och om möjligt forbättra sina geogra-fiska villkor genom omdisposi-tion av mark

Narmare samarbete

I Helsingfors lyckades medel-havslanderna, under Maltas led-ning, i det slutliga dokumentet få med några paragrafer beträffande sakerhetsproblemet på de-ras gemensamma hav Den eu-ropeiska gemenskapen har, ef-ter viss tvekan hos represen-tanterna for medelhavsfolken, inlett en serie bilaterala for-handlingar som möjliggör ett narmare samarbete mellan lan-derna norr och soder om Medel-havet Alla dessa tecken ar lo-vande, skriver Michel Sentis

Bland de tjugofyra lander som mottes i Paris till Nord-syd-dialogen, tycktes medel-havslanderna spela en viktig roll Man tanker sarskilt på Algeriets inflytande i u-lands-gruppen Spanien figurerade vid sidan av den europeiska gemen-skapen i de rika nationernas grupp Egypten, representerat

av sin oljemnister, markerade sin vilja att stå vid sidan av si-na arabiska systemationer Ju-goslavien deltog också i Paris, på uppdrag av den asiatiske gruppen av «de sjuttio»

Skulle dessa nationer, som står varandra nara genom en viss livsgemenskap, också kun-na bidra till ett narmande av ståndpunkterna i ett globalt sammanhang?

For vår del ar vi overtygade om detta, skriver Michel Sentis Historien kommer att visa om dessa folk kan nå ett sådant mål

Flamman brinner annu

Man skulle ställa sig skeptisk om man inte räknade med de djupare mänskliga realiteter som går tillbaka anda till de egyptiska och feniciska kultu-rerna Den flamma som tandes i Grekland och overtogs av Rom, som under sekler bars vidare av de arabiska nationerna och sedan av renassansen, denna flamma brinner annu, trots de forsok att kvava den som gjorts från vissa håll Och aven om det inte ser så ut ar denna huma-nism alltjämt gemensam for medelhavslanderna

Aven om Frankrike, Turkiet, Jugoslavien och Albanien officiellt har avvisat varje inblandning av religion i samhällets angelagenheter kan man som observator notera att den poli-tiska verkligheten i de ovriga medelhavslanderna ar oskiljaktigt forbunden med religiösa be-grepp

Djupare an hatet

En arabisk statschef har in-bjudit Vatikanen till religiösa samtal mellan kristna och mus-

limer Vatikanens statschef ar kyrkoledare Vad skulle Israel vara utan judendomen?

I den sistnamnda religionen har katolicismen, den ortodoxa laran och islam sitt ursprung Alla dessa broder, som så ofta varit fiender, ar soner av Abraham De bar inom sig froet till sin forsoning

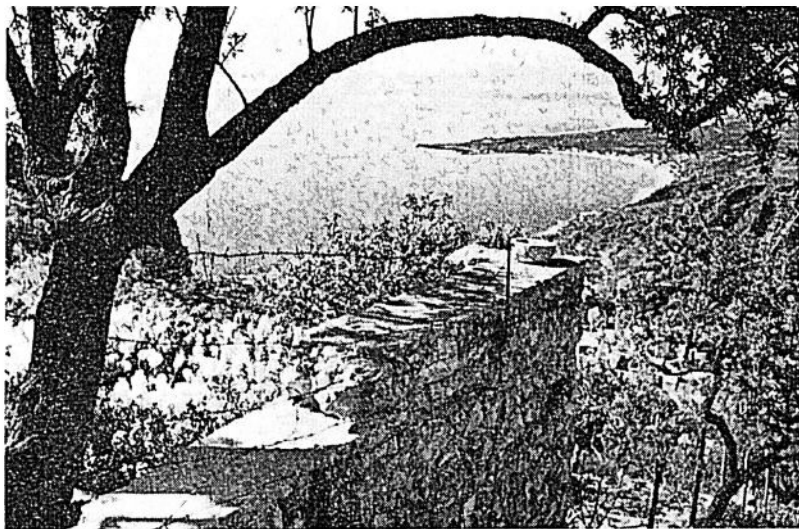
Samhallslivet har manga gemensamma drag Familjen — denna evighetens narvaro i det dagliga livet — upplevs som en garanti for kontinuiteten

Frankrike, styrt från Paris och darfor mindre medelhavspraglat an «kustlanderna», ar mera benaget att bygga sin nationella kontinuitet pa sina politiska strukturer De andra medelhavslanderna har under sekler lopp lart sig att den enda verkliga hallfastheten beror pa den sociala vavnaden, pa de manga olika kansloband som binder ihop familjen, byn, stammen, samhallsgemenskapen Djupare an hatet mot den som man ar skild ifran finns broderskarleken, arv från den ende, gemensamme Guden

Att bara fasta blicken pa de hatkanslor som existerar kring Medelhavet och bortse från den djupa solidariteten mellan brodrarfolk, det ar att gå vid sidan om det vasentliga och att inte se den stjarna som kan leda dessa folk

Det som de har gemensamt ar just det som varlden mest av allt behover Kommer de nu att tillsammans forsoka tanka pa sitt ansvar och djupast inom sig sjalva aterfinna den sanning de bar på?

Nationerna i Nordeuropa har skapat en ekonomisk gemenskap Nationerna kring Medelhavet skulle kunna skapa en broderlig gemenskap, skriver Michel Sentis ■

Medelhavet vid Messina

Sommartema i Caux: Utbildning—men till vad?

Till sommarens varldskonferens i Caux vantas liksom tidigare ar manniskor från snart sagt alla delar av varlden, med den mest skiftande personliga bakgrund och av alla åldrar, yrken och raser

Konstnärer och politiker hor till sadana grupper som under en del år traffats i Caux for att utbyta tankar och erfarenheter inom sina respektive områden Denna sommar siktas man i stallet till att det under storre delen av konferenstiden skall finnas konstnärer och politiker i Caux som kan ge sina bidrag in i den stora varldskonferensen

Forutom Medelhavskonferensen 2—10 augusti hålles dock under sommarens lopp nagra speciella samlingar dar tyngdpunkten laggs på ett mera begransat tema

Den 11—25 juli ordnas en sarskild kurs for ungdom från de olika kontinenterna Den syftar till en battre forstaelse for dagens varldsproblem och den andliga konfrontation som nu sker

«Utbildning — men till vad?» ar temat for en samling 25 juli — 3 augusti Bland talarna marks Kim Beazley, undervisningsminister i den forra australiska regeringen

Industriman från nio lander i Europa och Asien inbjuder till en sammankomst i Caux 28 augusti — 2 september, med temat «Industrin — kampplats eller ett levande samhalle?» Inbjudare från Norden ar Onar Onarheim, ordforande i norska industriforbundet, direktor Henriksson, Kiruna, och personalchef Rentzman, Koppenhamn

Ovanlig väg till självständighet

Cameroun i Västafrika (5,8 milj. inv.) har alltid varit kant som ett fragmenterat område. Det är inte bara uppdelat geografiskt av berg och tät skog, men det blev delat och regerat av britter och fransmän efter första världskriget som ett protektorat under Nationernas förbund och senare FN.

Att binda samman ett sådant område skulle vara en utmaning för vilken statsman som helst. Nagot ur bakgrunden till den historien berättas här av Rabel Ossono som var premiärministerns högsta hand i 12 år. Ossono, som kommer från enkel bakgrund i en by med bara 100 invånare, leder nu patentkontoret vid industridepartementet i Cameroun. Han beskriver här Cameroun uppnående självständighet utan blodsutgjutelse.

En dag år 1957 skrev en ung studentska på 18 år till vårt lands politiska ledare och uppmanade dem att resa till en konferens för moralisk uppbyggnad på Mackinac Island i USA.

Charles Assale, ledare för oppositionen sa: «Jag har många gånger blivit inbjuden till moten om moralisk uppbyggnad men alltid tackat nej. Men när jag fick inbjudan med ett brev från en flicka jag inte ens kände sa jag till mig själv: 'Det kanske är Gud som inspirerat den här flickan att skriva till mig. I så fall kan jag inte tacka nej.'»

Fore besöket i FN

Inbjudan passade in med en resa han skulle göra till FN där han skulle lägga fram sitt lands krav om självständighet,

sa han beslutade att göra ett besök vid den här konferensen innan han reste till FN.

När Assale kom till Mackinac förklarade vi vår självständighetskamp för Frank Buchman, initiativtagaren till Moralisk uppbyggnad. Landet som styrde oss, Frankrike, hade redan avvisat våra krav. Buchmans enda svar var: «Kanske Gud har utvalt er till att finna en lösning på ert lands problem. Stanna här ett slag.»

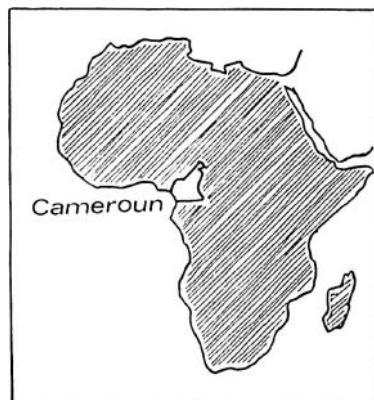
Vi lämnade hans rum synnerligen missnöjda. Med tanke på de viktiga personligheter som var med på konferensen, hade vi väntat oss att Buchman skulle ha bett dem utforma en skarp uppmaning till FN att ge vårt land självständighet. Andå stannade vi. Vi experimenterade med idén att lyssna till den inre rösterna varje morgon. Vi skrev ner våra tankar och kollade dem

med de absoluta moraliska normerna, ärlighet, renhet, osjälviskhet och kärlek.

Andras erfarenheter

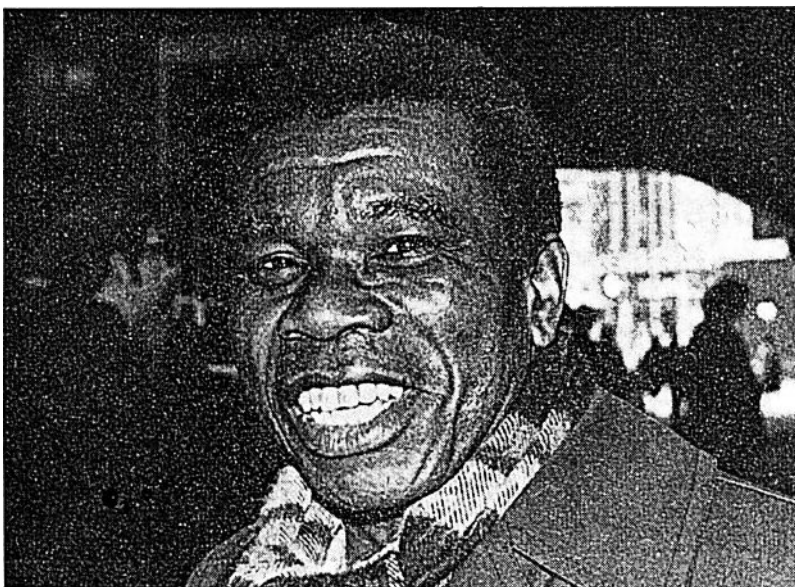
Det var inte allt. Vi deltog i moten och lyssnade till människor som hade åstadkommit stora förändringar i sina länder genom att praktisera de här principerna. Vanligtvis ingick en stunds stillhet i motena och en del människor talade om vilka tankar de fått. Det betydde inte mycket för oss, men snart började folk fråga vad vi tänkt på.

En tanke jag fick var att jag som journalist var snar att kommentera andras misstag men aldrig mina egna, och jag förstod vad jag måste ta itu med.

Jag måste ställa saker och ting till rätta med min far När jag legat vid universitetet hade jag ofta skrivit till honom och bett om pengar som jag anvant till att imponera på mina rikare kamrater

Andå var min far inte rik och det var inte lätt för honom att försöka ge mig en utbildning Min första tanke när jag lyssnade till Gud var att bli arlig och be honom om förlåtelse Jag skrev ett långt brev som han blev alldeles övervaldigad av Han svarade «Jag forstar inte det du berättar för mig Hoppas du inte häller på att bli tokig» (När jag kom hem och vi talat vidare om saken, förstod han varför jag skrivit brevet)

Rabel Ossono, Cameroun, under sitt besök i London nyligen då han gav offentlighet åt de detaljer i sitt lands självständighetskamp som återges här

Attacker utan resultat

Innan Assale reste från konferensen för moralisk upprustning till New York traffades vi två Vi fick tanken «Res inte till New York med forutfattade meningar Sok ledning i New York inför varje ny situation Gud ska visa er steg efter steg»

Men Assale visste att ledaren för varje delegation hade en diger lunta med anklagelser gentemot motståndardelegationerna I många år hade delegationen från Cameroun attackerat fransmannen, men utan resultat Aven detta år hade Assale med sig en dokumentbunt full av anklagelser Den skulle presenteras för FN s protektoratsrad

Överraskande vändning

Under den stunden i stillhet fick han tanken att inte alls använda dokumenten Det var svart att övertyga hans egen delegation om detta Men de ha-

de lagt marke till förändringen i Assale och blivit övertygade av det han berättade om sina erfarenheter, så till slut gick de med på att anklagelserna inte skulle presenteras för konferensen denna gång

När Assale steg upp i FN för att tala tog han alltså inga dokument med sig Istället för att anklaga fransmannen tackade han dem för allt som deras land hade gjort för Cameroun

Den franske delegaten blev helt överraskad och andrade snabbt sitt tal som ursprungligen var menat som en skarp motattack till anklagelserna riktade mot hans land

Mirakulöst nog var det vid den sessionen det besluts att Cameroun skulle få sin självständighet år 1960 Vi hade under de sju föregående åren framfört våra krav utan att vinna gehör för dem

När Assale återvände till Cameroun sökte han försoning

med sina politiska motståndare, i synnerhet Ahidjo som då var premiärminister

Självständighet 1960

Efter den försoningen utsåg Ahidjo Assale till finansminister När Ahidjo 1960 blev vald till republikens förste president, blev Assale premiärminister

Dessa två gjorde sedan gemensam sak i att söka bygga upp nationell enhet Det första steget var att ena alla de politiska partierna till ett stort parti Där igen visade Assale vägen genom att upplösa sitt eget parti Exemplet följdes senare av de andra partiledarna Idag har vårt land bara ett stort parti, det nationella enhetspartiet (UNC), som arbetar för landets utveckling FN har kallat oss den mest demokratiska staten i Afrika

Vad tänker ni om samvete,

Norsk TV-intervju om moralisk upprustning

Intervjuaren Sverre Tinnå med Pradip Mukherjee, Niketu Iralu och Neerja Chowdhury

Den 9 april 1976 hade norsk TV ett 25-minuters program om moralisk upprustning. Det hade formen av en intervju med fem asiater som besökte Norge med musikalen *Song of Asia*. Eftersom svenska TV-tittare, i varje fall hittills, inte fått tillfälle att se programmet, återger vi innehållet i intervjun i något forkortad form.

Intervjuaren Sverre Tinnås inledning i vår studio i dag moter vi fem ungdomar: Nyanam Kanagasabai från Malaysia, Pradip Mukherjee från östra Indien, Niketu Iralu från Nagaland (Indien), Neerja Chowdhury från New Delhi och Leo Laita från Papua Nya Guinea som blev oavhangigt i september 1975.

De kommer från olika religiösa bakgrunder. I studion har vi tre hinduer och två kristna. En av hinduerna är Nyanam Kanagasabai från Malaysia. Hon är läkare och spelar också med i det malaysiska hockeylandslaget. Först vill vi fråga henne om moralisk upprustningsprinciper

Fraga: Vilka är huvudprinciperna bakom moralisk upprustning?

Nyanam: Vi tror på fyra normer, absolut arlighet, renhet, o-själviskhet och kärlek. Vi använder dessa fyra normer som ledstjärnor i våra liv för att se var vi behöver bli annorlunda om vi vill att det skall bli en förändring i andra i det samhälle vi lever i. Vi tror också att när människan lyssnar talar Gud, när människan lyder handlar Gud och när människor förändras förändras nationer. Vi praktiserar idén att lyssna till vår inre röst och utför de tankar som vi får när vi är stilla.

Fraga: Och tror du att om hela världen börjar använda dessa fyra absoluta normer och lyssnar till den inre rosten, så kommer världen att förändras?

Nyanam: Ja definitivt!

Fraga: Du talar om den inre rosten medan vi talar om samvetet. Vi har fått lara oss att samvetet är olika i olika delar av världen. Den som uppfostras i

ett hinduiskt land får dåligt samvete för något som den som lever i en kristen del av världen inte alla får dåligt samvete för. Men du talar om den inre rosten som om alla hade samma samvete. Hur kan det stamma?

Nyanam: Jag tror att den inre rosten är Gud som talar till människan. Samvetet är någonting som växer i takt med våra moraliska värden. Det är någonting som skiljer mellan rätt och orätt. Olika människor har olika samvets-nivåer, men om vi lever efter dessa normer så växer också vår samvets-nivå — vår förmåga att skilja mellan rätt och orätt växer.

Fraga: Sanning och renhet kommer alltså att bli desamma för olika människor från olika livsområden och olika religiösa bakgrunder?

Nyanam: Jag tror att sanningen alltid kommer att vara densamma vilken bakgrund man an kommer från, så länge som man söker efter den och lever efter det som man känner är

sanning, strejker och våld?

ratt

Fraga Jag skulle vilja fraga dig Leo hur du motte moralisk upprustning

Leo Jag motte moralisk upprustning genom en musikal som uppfordes 1970 i det universitet i Papua Nya Guinea dar jag studerade nationalekonomi

Fraga Vad var det som grep dig sa mycket att du gick med i denna rörelse?

Leo När jag jamforde mig med de fyra normer som Nyannam namnde och stallde tillratta sadant i mitt liv som jag inte kande var riktigt, så fick jag hopp om att jag kunde bli anvand for att bota splittringen mellan de tusen stammarna i vart land, och mellan de olika raserna

Broar mellan raserna

Fraga Hur kom det sig att du tyckte du kunde fa hjalp att sla broar mellan raserna genom moralisk upprustning?

Leo Forst och framst maste jag ta itu med mina egna fordomar mot de andra språkgrupperna och mot andra stammar och raser Jag tror det var utifran denna erfarenhet i mitt eget hjarta som jag upptackte att nagonting skulle kunna handa med andra i vart land

Fraga Har moralisk upprustning manga anhangare i din del av varlden?

Leo Den forsta kontakten kom pa 1930-talet nar en del huvudjagarstammar genom iden att lyssna och lyda slutade med huvudjagandet Men folk reste

nog inte sa mycket pa den tiden, sa ideen spreds inte under moralisk upprustnings namn

Fraga Men nufortiden, betyder den mycket for ditt land?

Leo Ja, fyra i var regering lyssnar regelbundet till Gud for att få ledning om hur de skall handla i politiken

Fraga Det later intressant Nu skulle jag vilja ga over till Indien Pradip, vilken ar din bakgrund, och hur motte du moralisk upprustning?

Våld

Pradip Jag kommer fran arbetarklassen och jag trodde pa vald

Fraga Pa vald?

Pradip Pa vald Jag trodde vald var den ratta vagen till social rattvisa i vart land Men jag forstod att det kanske ar den billigaste och lattaste vagen, men det duger inte i det langa loppet

Fraga Hur kom du att forandra din installning?

Pradip Under en ganska lang tid var jag med i naxalit-rörelsen, en valdsgrupp, men situationen blev bara varre Jag borjade forsta att manniskans livsinstallning ar det grundlaggande Om vi lever ratt, sa kommer också folket att leva ratt

Fraga Har du nagon erfarenhet av att moralisk upprustning kan astadkomma nagonting i en valdssituation?

Pradip 1973 hade vi en strejk i en av bilfabrikerna i min stad Två av de ansvariga tillhorde två olika fackforeningar De ac-

cepterade moralisk upprustnings utmaning att soka efter vad som ar ratt for landet och ratt for arbetarna, och konflikten lostes Jag tror att om det ar mojligt i en sadan har situation, da finns det kanske hopp for ett land som Indien

Fraga Fran Papua Nya Guinea och fran din del av varlden far vi hora att forsoning mellan grupper ar huvudsaken, eller i varje fall en stor sak i moralisk upprustning Men om man har en ojust forhandlingspartner, om man har en orattfardig företagsledning som fortrycker och exploaterar en grupp arbetare, hur kan man da tala om forsoning? Ar moralisk upprustning villig att ga in i en sadan situation och ta de fortrycktas sida?

Pradip Jag ar inte emot strejker Man maste strejka nar strejken ar riktig for landet och riktig for arbetarna Men jag ar emot strejk nar motiven for strejken ar sjalviska och man inte tanker på hela landet Moralisk upprustning ar for forandring i företagsledning och i arbetare Det ar det som jag kampar for

Strejk for rattvis sak

Fraga Som representant for moralisk upprustning skulle du alltsa stodja en strejk om du kande att man kampade for en rattvis sak?

Pradip Ja, om det ar en rattvis sak for arbetarna och for

Forts sid 15

Vart är västerlandet på väg?

*Det kan synas egendomligt att vi svenskar som i alla fall bor i Europa, måste läsa en indisk tidning för att få nyheter om vad en europeer från öster har att säga till sina europeiska bröder och systrar i väster. BBC-intervjun med Solsjenitsyn den 1 mars uppmärksammades naturligtvis i den engelska pressen, medan den nästan drunknade i allt det till synes viktiga vi svenskar har att säga varandra om vår egen ekonomiska och politiska situation inför valet. Men de kommentarer som R. M. Lala, redaktör för den indiska tidskriften *Himmat*, har kommit med i anslutning till BBC-intervjun, är sådana att de förtjänar att höras tvärs igenom valdiskussionen här hemma. Här några utdrag.*

Den 1 mars svepte Solsjenitsyn in över England som en orkan. I BBC:s TV-program «Panorama» gav han under 45 minuter sin djupaste övertygelse om Västerlandet, dess nuvarande väg mot undergången, och dess kalla likgiltighet när det gäller det ryska folkets lidanden och individernas frihet.

I ett varningsord riktat till Västerlandet tidigare i år sade Solsjenitsyn «Tiden har urholkat ert frihetsideal — det har till slut inte blivit någonting mera än att njuta av materiella ting. Ni är inte längre i stånd till offer, utan bara till kompromisser.»

Var står Västerlandet? Och vart är det på väg?

En oavbruten ekonomisk tillväxt under 30 år från andra världskriget fram till recessionen förra året har gett Västerlandet en sorts konstgjord andning. Denna tillväxt, som förstärks genom teknologisk överlägsenhet, har byggts på obegränsad tillgång på billiga rå-

varor från utvecklingsländerna. Oljekrisen för två år sedan varnade Västerlandet för att de billiga råvarornas tid höll på att ta slut.

Fastan världen vet att de begränsade resurserna håller på att ta slut, fortsätter man i väster med att egga folk till att spendera mer och konsumera mer.

Solsjenitsyn skriver i en av sina böcker *Frihet* är självbegränsning. Han talar om den individuella och samhällsliga självbegränsning som kan leda oss från yttre till inre utveckling och på så sätt ge oss större andligt djup. Han kallar detta en förändring från «andlig spridning till andlig koncentration».

«En sådan förändring, om den nu någonsin sker, kommer att bli en vändpunkt i mänsklighetens historia som kan jämföras med övergången från medeltiden till renessansen. Den kommer att innebära en fullständig förändring inte bara i våra int-

ressen och vår verksamhet utan i själva den mänskliga naturen — och en ännu större förändring i den mänskliga samlivnadens och samhällets karaktär.»

Denna revolutionära process «kommer inte att likna tidigare revolutioner — fysiska, blodiga, men aldrig egentligen till mänsklighetens bästa. Utan det blir en moralisk revolution som kräver både mod och offer men därtill inte grymhet — ett nytt fenomen i mänsklighetens historia.»

Startpunkten för denna andliga växt i samhället, menar Solsjenitsyn, är ånger — inte bara personligen utan nationellt. För närvarande «är det ingen som bekänner sina egna fel. Alla pekar på andras fel.»

«Bara ånger kan vi rensa luften i Ryssland.»

Det är lätt för oss som lever utanför Sovjetunionen att applådera Solsjenitsyn när han kritiserar sovjetregimen. Men hur många av oss är beredda att ac-

ceptera Solsjenitsyns ideer om nationell ånger? Ånger är inte ett självandamal utan ett väsentligt steg mot en moralisk transformation i samhället. Men nyckeln finns någon annanstans. I Gulagarkipelagen II skriver Solsjenitsyn att lidandet kanske är nödvändigt så att vi kan tänka igenom världens problem på nytt och hora — som han gjorde i fängelset — den stilla inre rost som «kvavts i övermattningen och fafangan och ovasendet omkring oss»

Och vad är denna inre rost som han hörde i Sibiriens frusna stillhet?

Inre eko

Det är inte den politiska övertygelsens rost. Det är en individuell rost, ett inre eko i varje människa, ett eko av objektiv religiös sanning. Solsjenitsyn fann vägen till kristen tro genom en kamrat i fängelset. Han upptäckte att kristna som hade den stilla rostens inre auktoritet kunde stå emot alla sorters patryckningar. Det förstod deras fängvaktare till slut och försökte inte korrumpdera dem. Frestarna, säger han, flydde från själva Kristus-namnet, «som djavlar från korstecknet»

Solsjenitsyn ger en ny dimension åt definitionen på frihet. Han tillbringade åtta år i arbetslager och fann en tro och en inre frihet som ingen människa och inget system kan ta ifrån honom. Å andra sidan finns det många i Vasterlandet som har yttre frihet att göra vad de vill och ändå är fångar under sitt eget begär och sin egen materialism.

Det som i sista hand gör civilisationen livsduelig är inte hur aktiemarknaden fungerar

Solsjenitsyn i BBC 1 mars 1976

Moral och politik

På frågan vad Solsjenitsyn tror om Sovjetunionens framtid svarade han

Det skulle egentligen passa bättre om inte ni frågade mig vart Sovjetunionen är på väg utan om jag frågar er vart Vasterlandet är på väg. Just nu är det ju inte frågan om hur Sovjetunionen skall finna vägen ut ur sitt totalitära system utan om hur Vasterlandet skall kunna undgå att möta samma öde.

Jag skulle vilja uttrycka det på följande sätt: de människor som levt under de fruktansvärdaste förhållanden, vare sig i öst eller väst — de förstår alla att det finns en oförsonlig motsättning mellan gott och ont, och att man inte kan forma sitt liv utan att ta hänsyn till den motsättningen.

I pressen här i väst ansluter man sig öppenhjärtigt till principen att moraliska hänsyn inte har någonting att göra med politik. Jag skulle vilja påminna er om att 1939 tänkte England annorlunda. Om moraliska hänsyn inte hade något att göra med politik, då hade det varit helt oförståeligt att England började krig med Hitlers Tyskland. Ni hade kunnat handla pragmatiskt och undvika att bli inblandade. Men England valde en moralisk handlingslinje och upplevde den kanske mest lysande och heroiska perioden i sin historia.

utan hur människan fungerar, vart människan är på väg. Kanske kommer det största hotet mot Vasterlandet från den inre moraliska rotan. Ett samhälle kan absorbera en viss procent korruption och moraliskt tvärr på vägen mot framsteg, men inte i stor skala under en alltför lång tidsperiod.

Yttre frihet — inre disciplin

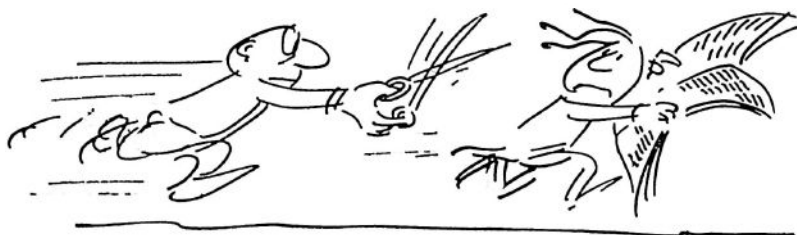
Ett samhälle där allt är tillåtet är ett apatiskt samhälle. Inte underligt att Solsjenitsyn kommer till slutsatsen att Vasterlandet inte längre är i stånd till offer, utan bara till kompromisser.

Näst 100 nationer har blivit självständiga eller fått sate och stamma i FN sedan andra

världskriget. De flesta av dem befinner sig i tredje världen och har genom sin koloniala historia nära kontakt med Vasterlandet. Måste vi i tredje världen välja mellan den västerländska civilisationen med dess obegränsade frihet och den kommunistiska världen med dess sjallosa reglementering? Finns det en tredje väg som ger människan både den yttre frihet hon önskar och den inre disciplin hon behöver?

För första gången har kommunikationsväsendets utveckling gjort en enda världsvid civilisation möjlig. Skulle, i denna morgondagens civilisation, de kommunistiska och ickekommunistiska länderna kunna erkänna de fel de gjort och tillsammans ta itu med uppgiften att skapa ett rättvist samhälle?

R M Lala i Hummat

SAXAT OCH CITERAT

Vi satt på verandan och pratade länge, Bibi och jag. Bibi berättade att hon haft enorma uppgörelser med sig själv den sommaren. Hon hade upptäckt att hon fått såna pretentioner på livet, talade hela tiden om vad hon hade rätt att få ut. Och om inte folk omkring henne var på ett visst sätt, slangde hon ut sig sina anmärkningar.

I stallet för att starta med rengöring hos sig själv, tog hon itu med andra. Hon märkte att aggressiviteten bara växte och fick för sig att saker var riktade mot henne som inte var det.

Man måste hela tiden säga att man inte har rätt till nånting, sa Bibi. Däremot har man skyldighet att göra nåt bra. Man måste ruska om sig själv, jag tycker så illa om allt som är negativt och låst. Måste man inte vara öppen?

Ur en intervju med Bibi Andersson i «Damernas Värld»

I en moralisk och andlig konflikt behöver man en dynamisk kraft. I Europa kan denna kraft endast vara kristendomen. Trots dess nuvarande kris är jag övertygad om att kristendomen kommer att fullgöra sin uppgift. Vi får inte hindra dess seger genom våra tillkortakommanden och särskilt inte genom vår likgiltighet.

De svåraste tiderna leder till den största erfarenheten, den största glädjen. När jag var i

fangelse och svavade mellan liv och död fann jag min väg tillbaka till Gud. Är inte det som är sant för individer också sant för nationer?

Ludek Pachman, schackmästare från Tjeckoslovakien, nu bosatt i Västberlin. Pachman var en av gästforelasarna vid ungdomskonferensen för moralisk upprustning i Nijmegen, Holland, under påsken 1976.

Jag har privilegiet att arbeta i ett land där arbetarrörelsen traditionellt är byggd på samarbete med andra folkrorelser. Var rörelses statuter uppger som sitt mål «att arbeta för politisk, social och ekonomisk demokrati». Så formulerar vi kravet på ett friare och rättvisare samhälle.

Det där är en utmaning för mig. Om jag tror på demokratin har jag därmed valt den vardigaste men också den svåraste formen för samhällsliv. Demokratin förkastar elitstyre och diktatur. För att en demokrati ska fungera riktigt måste medborgarna frivilligt och drivna av egen övertygelse ge mera in i samhället än allt vad en diktator kunde kräva av dem.

Ombudsman John Soderlund, intervjuad av Tribune de Caux, Genève

Vi är en nation som väntar på något

Vi väntar i en nervpirrande o-

tålighet med både ångest och förvåning — mest ångest. Vi är radda för att med självrannsakan se inåt och bara med olust se ut mot framtiden som vi anser kommer att vara obönhörlig i sitt krav på att antingen ska vi inordna oss eller ta saker och ting i egna händer. Detta är kanske det svaraste val man kan ställa inför.

Politikern har lättare att konstatera problemen än att lösa dem. Under de senaste 15 åren har den tekniska och ekonomiska utvecklingen accelererat men folkviljan har inte kunnat utvecklas i motsvarande grad. Den är inte i stand, eller rättare — den har inte den politiska viljan att skapa lösningar som står i proportion till problemens omfattning. Därför har människan kommit i kläm.

Samtidigt kan den tredje världen bara betrakta vårt samhälle som något efterstravansvärt. Vår otillfredsställelse uppfattas där som en bortskamphetens självförstörelse, medan andra industriländer iakttar det politiska uppbrottet i vårt välfärdssamhälle med intresse och med rynkade pannor. Därför att man i Danmark ser några skrammande tendenser. Ett samhälle som är på väg in i en stresssituation.

Vad vi behöver är först och främst moralisk och etisk inställning — inte teknokratiska patentlösningar. En gemensam moralisk hållning och visionerna om en mer mänsklig tillvaro som bygger på frihet, jämlikhet och broderskap borde kunna skära tvärs över de flesta kända politiska skiljelinjer. Här ligger förtröstan och optimism

Kjeld Olesen i debattboken «Danmark — hvad nu?» Kjeld Olesen är v. ordf. i Danmarks Socialdemokratiske Arbejdsparti.

ROTTNEROS

— den varmlandska herrgårdsmiljö som Selma Lagerlöf gjort odödligt med Gosta Berling och kavaljererna — lockar arligen tusentals besökare Ett nordiskt kulturevenemang öppnar säsongen i år Nordiska konstnärer ställer ut på inbjudan av Rottnerosparkens styrelse den 8—23 maj Initiativet stöds av föreningen Norden

Bland de medverkande konstnärerna märks från Norge Victor Sparre, särskild kand för de stora glasmosaikerna i Stavanger domkyrka och i Ishavskatedralen i Tromsø, samt textilkonstnarinnan Molle-Cecilie Major Några verk av Lennart Segerstråle, Finland, utställs posthumt Tio svenska konstnärer deltar, däribland Halmstadgruppens Waldemar Lorentzon, textilkonstnarinnan Gerd Ekdahl, Göteborg, samekonstnären Lars Pirak och varmlandskonstnären Erling Arlingsson

FINNMARKSVIDDA

Vad gör man när man åker bil på den smala vintervägen mellan Kautokeino och Karasjok och moter en annan bil? Man stiger ur, lyfter den egna bilen ner i diket och later den andra passera Sen lyfter man sin bil tillbaka och fortsätter resan Detta bland mycket annat upplevde tre från Song of Asia, en svensk och deras samiska reseledare under ett veckolångt besök i Finnmarken

I Kautokeino och Karasjok, två samhällen där samerna är i majoritet i Norge, motte gruppen en enastående gästfrihet De besökte skolor och de fick mota valkandidater till det samiska partiet Ledarna för det nordiska sameinstitutet i Kautokeino visade dem omkring och berättade om institutets verksamhet I Karasjok var gruppen i tre dagar gäster på den samiska folkhögskolan En rapport om asiaternas besök har stått i Finnmarks Dagblad och i tidningen Nordkalotten

HELSINGFORS

Trots starkt inskränkta båtförbindelser och andra svårigheter i det strejkdraubade Finland, besöktes Helsingfors under en aprilvecka av en

mindre grupp från Song of Asia Sju personer från sex länder fick ett hjärtligt mottagande i olika familjer Dessutom kunde de besöka Finlands riksdag, där de inbjöds att tala till den kristna gruppen De fick tillfälle att träffa riksdagens talman och vice talman En livlig kontakt uppstod med skolelever och universitetsstudenter Till filmvisning och samvaro inbjöd deras finländska värdar vid traditionellt «Oppet hus» på Uusi Oksa, moralisk upprustnings hem i Helsingfors Ett sextiototal gäster valkomnades där

ETT BREV

Charlotte van Beuningen, född i en privilegierad holländsk familj 1880, avled för en tid sedan Under andra världskriget räddade hon livet på hundratals fångar i tyska koncentrationsläger genom sin modiga insats Efter kriget deltog hon outtröttligt i moralisk upprustnings arbete i många länder Hon har beskrivit sitt liv i boken «A New World for my Grandchildren» (En ny värld för mina barnbarn)

Bland många brev och telegram till hennes minne fanns det följande Det kom från en tysk vän och kampkamrat, en av kommunismens och senare moralisk upprustnings pionjärer i Ruhr, Paul Kurowski

«Om jag skulle mala Lotty van Beuningen skulle jag bara använda ljusa färger för att få fram henne lysande glad och munter Jag har lart kanna och hogakta henne En utpräglad personlighet, inte hård, inte mjuk, helt vand åt det positiva

Hennes kamp gällde en ny värld Hon talade enkelt och klart Vad hon sade var en spegelbild av hennes handlande Hennes klasskamp var att ge och att alka människor Hennes liv och gärningar utgjorde, mitt i den sjudande vulkan vi omges av, en lugn, varmande flamma Och när elden brann hogre, kände man varmen desto mer Jag är lycklig över att hon för mig var en sådan vägvisare i min kamp för en bättre och rättvisare värld Som förutvarande kommunist böjer jag mitt huvud djupt i vördnad och vill försöka efterlikna henne i något av det hon var »

Leenden och skratt

Kan ni tanka er en tillvaro utan skratt? Jag tror många skulle do i fortid av outhärdlig tristess

Formågan att glädjas är något av det sista en människa mister Om det så bara är formågan att glädjas åt att få en polkagräs i munnen, så skall hon inte berovas den glädjen, anser socialstyrelsens chef, apropå en diskussion om «ratten att få do»

Så sant mänsklig som humorn är, sags den vara en faktor som skiljer oss från djuren Men engelsmannen har anställt en *nojd* ko och fransmannen en *skrattande* ko i sin mejerireklam, så varför skulle inte djuren få vara med?

Vi kan sitta på teater eller bio och ha roligt åt situationens komik Den harligaste satiren är den som befriar oss, därför att vi innerst inne vet att vi sit-

ter och skrattar åt oss själva Vilken konst att ge människorna den befrielsen!

Det akta leendet är avvapnande, smittsamt Uppvisningsleendet når inte fram Teaterkritikern riktar slaggen mot den rutinerade skådespelerskan «Hon har stått på en scen tidigare Det ser man på hennes breda leende Hon vet exakt publikvanligt när hon skall tända på detta» (Bengt Jahnsson i DN) Skådespelerskan är genomskådad, det kan inte hjälpas Men nog måste det vara svårt att ha som yrke att le Ibland får lapparna le, fastan hjärtat gråter

Vardagshumor

Alla människor *kan* le Hur det går till rent biologiskt-psykologiskt kan jag inte förklara Men alla kulturers folk har utrustats med gåvan att kunna le

Vi glommer det ibland i vår

vallevnadsilverulans Och många i andra länder har fått en skugga över sina leende ansikten av krig, svält och fortryck Men humor — och musik — hörval till de sidor av livet som ofta hjälpt människor att överleva

Komik, satir, storskratt i all ära — vardagshumorn är väl det dyrbaraste vi har Notta mot varann, glomska, besvarliga, inkorda i våra (o) vanor — om vi ändå kan le, har vi ett stort kapital Jag träffade en kvinna, som efter många års lyckligt aktenskap hade mist sin man Hon hade humorn kvar, även när hon berättade om deras vardagslivs svårigheter — Ibland gick vi varann på nerverna, särskilt när vi blev äldre, och båda var vi envisa Men en vacker dag bestämde vi oss för tre saker För det första att inte ta småsaker hogtidligt För det andra att se på oss själva med humor För det tredje att rakna till tio innan vi svarade, när vi blev upprorda Vilka underbara år vi fick uppleva tillsammans!

EN HANDBOK I REVOLUTION

Vad för slags värld

Klasskamp eller ...

Porr Pengar

Makt Hat

Ett mänskligare samhälle

Forändra din lärare

Arbete åt arbetslösa

Arlighetsklyftan

Las mer om detta i

DEN SVART VITA BOKEN

Pris 6 —

Ide och Kultur, Sveavägen 34, 6 tr 111 34 Stockholm

Norsk TV-intervju

Forts från s 9

landet, sa kampar jag for strejken

Fraga Nyanam, det ar en sak till som jag skulle ha fragat dig om Nar du talar om att Gud talar till ditt samvete eller till ditt inre, och du inte lyder, vilket jag formodar att du ibland inte gor, menar man da i moralisk upprustning att man skall be om forlatelse? Maste du be Gud om forlatelse om du inte lyder honom?

Nyanam Det finns inga regler i moralisk upprustning Men vi tror alla att vi maste be om forlatelse nar vi gor oratt

Fraga Och da tar du emot forlatelse?

Nyanam Ja jag tror att Gud faktiskt forlater Om vi ber om forlatelse i verklig anger, da forlater han

Fraga Och om man inte anger sig och ber om forlatelse?

Nyanam Ja da tror jag inte att Gud forlater mig, for jag har ju inte bett honom om det

Forlatelse

Fraga Jag tog upp den har fragan darfor att, som jag sade i min inledning, finns det tva kristna i den har gruppen Nu vill jag stalla en fraga till Niketu Iralu som ar kristen och kommer fran Nagaland, en del av Indien dar de kristna ar i majoritet I kristendomen lar vi oss att forlatelse bara ges genom tro pa Jesus Kristus som dog for oss pa korset Hur ser du som kristen pa den har iden i moralisk upprustning att man kan lyssna till Gud och att Gud forlater var och en som kommer till honom utan att tro pa Kristus?

Niketü Min erfarenhet som kristen i samarbete med andra, for det mesta icke-kristna, ar att forlatelse ar en erfarenhet som alla kan finna Min forsta erfarenhet av forlatelse var nar jag som kristen maste be en hindu och hans familj forlata mig for att jag mycket intensivt hade hatat dem — jag hade faktiskt onskat deras undergang Nar jag bad dem om forlatelse sa fann jag att jag också kunde be Gud forlata mig, och det var en erfarenhet som kom mig att forsta den forlatelse som Jesus Kristus talade om Och jag menar att han dog på korset for oss alla Jag tackar Gud for att denna erfarenhet ar tillganglig for alla — den ar universell och inte bara en exklusiv egendom for oss som kallar oss kristna

Fraga Neerja Chowdhury, ni har också besökt Laos och givit foreställningar för kommunistiska grupper Hur reagerar de kommunistiska grupperna inför ert budskap?

Neerja I Laos kom både kommunister från Pathet Lao och folk från den andra sidan till skådespelet En av Pathet Lao-generalerna sade efter skådespelet att detta ar Asiens sanna rost Ert budskap utesluter inte någon

Antikommunism

Fraga Manga har fatt det intrycket att moralisk upprustning ar mycket antikommunistiskt, och jag tror inte att man kan forneka att det tidigare faktiskt har forhallit sig pa det viset Vad sager du?

Neerja Jag har kant moralisk upprustning i tio år Under den tiden har jag aldrig stött på någon sådan antikommunism Moralisk upprustning for-

soker faktiskt ta itu med människornas hat, begär och grundläggande attityder och motiv Och moralisk upprustning forsoker skapa den nya människotyp som varken det kapitalistiska eller det kommunistiska samhället hittills lyckats skapa Och Pradip skulle inte arbeta med oss om det har var anti-kommunistiskt Nej jag tror inte att moralisk upprustning ar emot någon, utan for forandring i alla

Fraga Ser du pa moralisk upprustning som en verklig hjalp i att losa de sociala och ekonomiska problemen i din del av varlden?

Extra sporre

Neerja Jag skulle vilja saga att det inte finns några enkla losningar Problemen ar så gigantiska Jag menar att strukturforandringar ar nodvandiga och mycket vasentliga Men vid sidan av dem maste vi ha denna fundamentala forandring i vårt folks motiv, karaktar och attityder For man kan ha de basta planer och man kan lagstifta om dem, men man maste ha omutliga och osjalviska manniskor for att få dem att fungera Jag menar faktiskt att en moralisk och andlig revolution av det slag som moralisk upprustning innebar ar en extra sporre for vår utveckling Den kommer inte bara att hjalpa oss att nå en hogre levnadsstandard och ekonomisk utveckling Jag tror också att den kommer att hjalpa oss att hålla kontakten med våra rotter, traditioner och vår kultur, och det ar mycket viktigt Vi skulle verkligen vilja forsoka lara oss av de misstag som andra mera utvecklade samhällen gjort så att vi kan undvika att upprepa dem

BÅTPLANER?
Rådfråga
Båt-PONTUS
Goteborgs
Frihamn
Tel 031-51 07 04

Båt
PONTUS